

Posudek na diplomovou práci Bc. Kateřiny Sládkové *Indonesistika na FF UK: dějiny oboru* (FHS UK, 2024, 74 s. rukopisu)

Magisterská práce Kateřiny Sládkové zkoumá dějiny oboru indonesistika na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Hlavním cílem jejího bádání bylo zmapovat vznik a vývoj oboru a přiblížit osudy aktérů tohoto pracoviště (pedagogů, absolventů, spolupracovníků) v širším dobovém kontextu. Časově téma vymezila léty 1953–1974.

Studentka si zvolila téma, k němuž až na malé výjimky neexistuje sekundární literatura. Byla tedy odkázána na orálně-historický výzkum a na studium archivních pramenů. Opírala se zejména o archivy AUK, ABS a MÚA-AV ČR v Praze.

Úvodní části jsou nespornou předností předkládané práce. Sládková zde nabízí základní kontextuální rámec vývoje českého zájmu o indonéský svět a podoby střetávání s ním od dob dávno minulých (výpravy do oblasti Nizozemské východní Indie v 19. a na počátku 20. století) až po období státního socialismu a jeho kulturních, společenských, politických tendencí a zájmů, včetně pokusu o jakousi prvotní základní analýzu předkládaných pamětnických narativů (s. 12-23). Vysoce oceňuji také „lexikonovou“ část diplomky, která následuje. Vypracované biogramy (s. 24 – 32) přinášejí, v mnoha případech vůbec poprvé, základní životopisné údaje zakladatelských osobností oboru.

Pokud jde o orálně-historický výzkum, pět pamětníků se pro diplomovou práci může jevit málo; v neprospěch diplomantčina úsilí ovšem hrály jak dozvuky epidemie koronaviru, tak vysoký věk a zdravotní stav oslovených narátorů. Tento nedostatek (budeme-li jej jako nedostatek nahlížet) ovšem Sládková v teoreticko-metodologické části sama reflektuje; navíc se jej rozhodla kompenzovat důkladnějším archivním výzkumem a studiem dobových periodik. Zmíněná teoreticko-metodologická část (s. 33-42) není jen banálním „povinným cvikem“. Studentka se zde jednak zamýšlí nad možnostmi a limity orální historie v prostředí tzv. intelektuálních elit, jednak se upřímně snaží podrobit své postupy kritické reflexi a dobrat se toho, jaké vlivy a faktory do jejího orálně-historického výzkumu vstupovaly a jakým způsobem s ním interferovaly, komplikovaly jej nebo jej dokonce znemožňovaly. Stylistickým krkolomnostem navzdory (*„Nebylo to ani tak kvůli tomu, že bych si říkala, že mám ne tak úplně použitelný rozhovor do diplomového projektu, ale musela jsem se vypořádat s tím, že jsem měla pocit, že jsem nezvládla svou úlohu tazatelky, když se narátor neotevřel a během dlouhých hodin o sobě prakticky nic neřekl“*, s. 41) si této snahy velice vážím.

Ve své diplomové práci si Sládková klade dvě hlavní výzkumné otázky (s. 2). Při hledání odpovědi na první výzkumnou otázku - Kdo byli zakladatelé československé indonesistiky a proč se věnovali v československém prostředí tak atypickému oboru? – narazila diplomantčina snaha na jeden zásadní problém, kterého si však dotyčná byla dobře vědoma. Přes omezený vzorek výpovědí je jasné, že motivace indonesistů nemohou mít jasné kontury a konkrétní osobnosti se vztahem k oboru na pražské fakultě nelze vtěsnat do jediného rámce, což by jistě mohlo být lákavé. Sládkové slouží ke cti, že se o takové vidění ani nepokouší. Prostě konstatuje, že motivace ke studiu a působení v oboru byly různé a i když zdůrazňuje některé opakující se vzorce, upozorňuje výslovně i na případy, kdy byl vztah k Indonésii a indonesistice nesen jinými

motivory a důvody. Stejně pak diferencuje při popisu osudů po ukončení studia a kariérního působení po roce 1989.

Na druhou, obecnější, ale neméně významnou otázku (Mohl rozvoj této ve středoevropském prostředí exotické vědní disciplíny souviset se snahou o vývoz komunistické ideologie do nově emancipované Indonésie?) hledáme v textu odpověď nesnadno. Jakkoli lze mezi řádky číst, že podle diplomantky se vývoz ideologie a vývoj oboru příliš vzájemně nepropisovaly, chybí zde explicitnější shrnutí hlavních zjištění, která by se znovu objevila v závěru. **Tématu se lze dotknout jako jedné z otázek k diskusi pro obhajobu.**

V závěru (s. 55-57) diplomantce patrně docházely síly; vítám však její závěrečnou úvahu nad směrem a smyslem dalšího bádání, kde proponuje „koncentrovat se na jednu konkrétní osobnost“. Kupříkladu v textu okrajově zmiňovaný americký indonesista českého (židovského, libereckého) původu Harry J. Benda (s. 7 a pozn. 19), který se po druhé světové válce stal jedním z největších odborníků na Indonésii na světě a de facto zakládal americkou univerzitní indonesistiku, nabízí pro biografické rozpracování zajímavý terén, navíc již v základních liniích vytyčený Tomášem Petřem. Je potěšující, že s jeho bádáním je Sládková dobře obeznámena. Pokud by diplomantka inklinovala k dalšímu studiu a k biografickému žánru, ráda bych ji podpořila v rozhodnutí věnovat se například právě této pozoruhodné osobnosti.

Po stylistické stránce odpovídá text požadovaným standardům.

Celkově se domnívám, že předkládaná diplomová práce je cenným a originálním příspěvkem k dějinám české či československé indonesistiky a dalších příbuzných oborů a že studentka naplnila svůj původní záměr. Doložila znalost analyzované materie, schopnost vymezit předmět studia a zvolit vhodné prameny a metody k jeho zkoumání. Při práci s prameny podle mě prokázala nutnou interpretační zdatnost. Aplikaci metod dokázala podrobit kritické reflexi. Splňuje tedy nároky kladené na vysokoškolskou kvalifikační práci, **doporučuji ji k obhajobě a navrhuji klasifikaci výborně až velmi dobře (1-2).**

23. 8. 2024

Hana Bortlová-Vondráková, Ph.D.